

TOBP profili i kompetences ndekulturore

Autoret Birgit Jentsch, DJI; Regina Klein, me heret CUAS; Mareike

Paulus, DJI; Filippo Bignami, SUPSI & Eva Sandner, DJI

University of Applied Sciences and Arts of Southern Switzerland
Department of Business Economics, Health and Social Care

Versioni 3.0

Data 31 Janar 2021

SUPSI

Rishikuesit (ne English) Nationales Zentrum Frühe Hilfen; Sabine Walper, DJI & TOBP team (Katia Bruneau, ENSIS; Anyla Pula, HC; Katja Raitio, JAMK; & Kateřina Sidiropulu Janků, CUAS)

Perkthimi nga Anglisht origjinal ne Shqip Anyla Pula, HC

Editoret Kateřina Sidiropulu Janků, CUAS

Pa korrektim

Bazuar ne aplikacionin origjinal te TOBP, koncepti dhe dizjani, krijuar nga Regina Klein

Ju lutem, referojuni tek: Jentsch, Birgit; Klein, Regina; Paulus, Mareike; Sandner, Eva & Bignami, Filippo. 2021. TOBP profili i kompetences ndekulturore. NZFH, SUPSI, CUAS.

1. Parathënie

Projekti "Platforma Transkulturore e Hapur për Mentorimin e Tranzicionit të Migrantëve në Kujdesin e hershëm në Familje"(TOBP)¹. Lidh partnerët strategjikë në perberjen e standardeve të reja në fushën e Kujdesit Familjar Transkulturore të Hershëm (TELFC). TOBP menaxhohet nga Carinthia University of Applied Sciences in Austria dhe implementuar në kordinim me partnerë nga Finlanda, Gjermania, Kosova dhe Zvicra:

- Cactus, Pristina, Kosovo
- DJI German Youth Institute, Munich ne Germany
- ENSIS European Network for Social Innovation and Solidarity, Lüneburg, Germany
- Gloria Multicultural Center, Jyväskylä in Finland
- JAMK University of Applied Sciences, School of Health and Social Studies, Jyväskylä, Finland
- Kolegji Heimerer, Pristina ne, Kosovo
- NZFH National Centre for Early Prevention (NZFH) in the BZgA Federal Center for Health Education, Cologne Germany
- SUPSI Scuola universitaria professionale della Svizzera italiana, Manno, Switzerland

DJI është si një partner bashkëpunimi NZFH dhe merr rolin e një partneri të shoqëruar së bashku me SUPSI. Ata të dy zhvilluan profilin transkulturore së bashku me Carinthia University of Applied Sciences in Austria (CUAS)².

2. Hyrje

Me ritmin në rritje të migracionit global, numri i grave shtatzëna që arrijnë në Evropë është rritur dhe ndjeshmëria e tyre e rritur është duke u bërë më e dukshme. Një cenueshmëri e tillë reflektohet, për shembull, në nivele relativisht të larta të vdekshmërisë perinatale dhe neonatale për këtë grup të grave (Klein, 2020, forthcoming; Heslehurst et al. 2018; Malebranche et al. 2017; Trovato et al., 2016,).

Në lidhje me fëmijët, është e qartë se faza e fëmijërisë së hershme është vecanarisht e rëndësishme në formimin e zhvillimit të tyre njohës, emocional dhe fizik. Fëmijët më të vegjël refugjatë kërkojnë vëmendje të vecantë, por ata dhe familjet e tyre mbesin shpesh të lënë pas dore (KB,2016), jo vetëm sepse profesionistët aktualisht u mungojnë njohuritë transkulturore që kërkohen për t'iu qasur atyre dhe për të adresuar nevojat e tyre specifike.

¹ Mentorimi i tranzicionit përfshin një profil profesional për Kujdesin e Hershëm të Jetës në Familje në situatë kufizimi, sic është zhvilluar nga Klein (2018a) për projektin TOBP. Në përgjithësi, mentorimi i tranzicionit synon të udhëzojë dhe ndihmojë njerëzit në tranzicionet e tyre të ndryshme nga njëra fazë e jetës në tjetrën gjatë gjithë ciklit jetësor të tyre. Ndryshimi "I dyfishtë" nga jeta në çift në qenësinë prindërore dhe nga një jetë e vendosur në një vend në një jetë të re diku tjetër janë në qendër të projektit TOBP (Klein 2018a,2020). Termi "Mentor" vjen nga mitologjia Greke dhe i referohet shokut të Odysseus' Mentor, të cilit i ishin besuar djalit dhe pallati i tij gjatë mungesës së tij të gjatë. Në kontekstin ndërkombëtar, dhe në origjinalitetin në anglisht të profilit të kompetencave transkulturore përdoret termi "Kujdesi Familjar për jetën e hershme"; me qëllim që tema të jetë e përputhshme për zonën gjermanishtfolëse, në përkthimin gjerman përdoret "ndihma e hershme".

² Ne duam të falenderojmë partneret tane në Austri, Finland dhe Kosovë për mbështetjen e autoreve duke i bërë intervistat, dhe ofrimin e feedbackut për case studies.

Mërgimtarët gjithashtu përjetojnë sfida ndaj përfshirjes sociale në fushat e tjera shoqërore, përfshirë tregun e punës. Barriera kryesore për punësimin konsiston në mungesën e njohjes së mësimi paraprak dhe kualifikimeve të arritura në vendet e origjinës. Kjo mosnjohje e aftësive vlerësohet si një çështje kryesore e migracionit në të gjitha shoqëritë post-industriale (Asambleja e Përgjithshme e KB, 2016; Wanner 2001, 417). Në Bashkimin Evropian (BE), ai prek vecanërisht migrantët nga vendet jo të BE-së. Problemi është rrënjësor pjesërisht në një model të deficitit të ndryshimit kulturor, në të cilin njohuritë, vecanërisht për njerëzit nga vendet më pak të zhvilluara ekonomikisht, konsiderohen inferior dhe ndoshta edhe të pavlefshëm. Grupet e certifikuar të aftësive, për të cilat është e vështirë të gjesh ekuivalentë të qartë në systemin e vendit të mbërritjes, shpesh grumbullohen së bashku në një kategori “tjetër” të paspecifikuar dhe në këtë mënyrë zhvlerësohen ose bëhen të padukshme. Në përgjithësi, njohja e njohurive është shumë raciale dhe gjinore, e cila përbën një pengesë kryesore për hyrjen e migrantëve në tregun e punës.

Në të njëjtën kohë, ekzistojnë mospërputhje aftësish dhe mungesa të aftësive në sektorët social, shëndetësor dhe arsimor të Kujdesit Familjar të Jetës së Hershme (Early Life Family Care - ELFC) në vendet e destinacionit. ELFC i referohet promovimit të integruar shëndetësor, mbështetjes së prindërve dhe shërbimeve të mbrojtjes së fëmijëve, të cilat mbulojnë familjet nga pika e shtatëzënësisë deri në kohën e hyrjes në shkollë të fëmijës. Mungesa e profesionistëve në kete sektor është një shkak shqetësimi pasi investimi në fëmijë qysh në fillim rezulton në përfitime të konsiderueshme për mirëqenien në individ, si dhe në atë shoqëror. Një investim i tillë mund të çojë në rezultate më të mira në arsim, uljen e shpenzimeve për ndihmë sociale, trajtim mjekësor dhe mirëqenie, si dhe në uljen e niveleve të krimit, i cili nga ana e tij rrit kohezionin social dhe kulturor (Komisioni Evropian, i pa datë).

Projekti I financuar nga EU TOBP fillon me zhvillimet si pike synimi. TOBP kontribuon në punësimin e migrantëve si dhe trajnimin e mentoreve të cilët mund të suportojnë familjet efektivisht. Projekti adreson disa nga këto sfida:

- Së pari, ai synon të promovojë punësueshmërinë e migrantëve duke u ofruar atyre trajnime lehtësisht të arritshme për t'u bërë mentorë transkulturore në fushën e Kujdesit Familjar Transkulturore të Jetës së Hershme (ELFC). Ky trajnim mund të ndërtohet dhe kështu të njohë njohuri, kompetenca dhe mësim paraprak kryesisht të zhvlerësuar. Përmbajtja dhe formati i këtij trajnimi bazohet në një profil të aftësive transkulturore të zhvilluar nga projekti. Përmes këtij trajnimi, pjesëmarrësit fitojnë kompetencat kryesore të rëndësishme për të mbështetur familjet migruese përmes fazave të ndryshme të tranzicionit që ata përjetojnë në një vend të ri. Pasi të përfundojë trajnimi, dhe kompetencat që rezultojnë janë çertifikuar përmes Badges Open³, pjesëmarrës mund të adoptojnë rolin e një mentori të tranzicionit transkulturore ELFC.

³ Open Badges janë badges dixhitale të lëvizshme me metadata të ngulitura, të cilat tregojnë aftësitë, aftësitë dhe arritjet e mbajtësit të badge. Ju lutemi këshillohuni me uebfaqen e mëposhtme për informacione të mëtejshme mbi Open Badges: <https://openbadges.org/>, dhe për procesin e zhvillimit të Open Badges pasi lidhet posaçërisht me projektin TOBP: <https://www.tobp.eu>

- Së dyti, projekti synon të kontribuojë në sigurimin e ELFC me cilësi të lartë për familjet migrante përmes mentorëve të tranzicionit, të cilët dallohen nga aftësitë e tyre *transkulturore* që lidhen me ELFC, dhe qasja e tyre e punës me prindërit në *partneritet* drejt qëllimeve të përbashkëta të ELFC (Urban, Vandenbroeck, Lazzari et al., 2012).
- Së treti, në këtë proces, TOBP synon të promovojë njohjen (d.m.th. njohjen dhe vërtetimin) e ketyre të dy pikave:
 - mësimi paraprak (arritjet e njohurive zyrtare, formale dhe joformale) për të rritur punësueshmërinë e migrantëve dhe
 - koncepte të tjera kulturore / të huaja, vlera dhe imazhe të jetës njerëzore dhe zhvillimit njerëzor (strukturat familjare, rolet e prindërve, konceptet e fëmijërisë etj.) për të nxitur kohezionin shoqëror në shoqëritë post-industriale.

Njohja si një nevojë jetësore njerëzore dhe konstanta antropologjike forcon reciprocitetin, barazinë dhe idenë emancipuese të një konsiderate adekuate, respektuese, vlerësuese të tjetrit në të gjitha situatat ndër-personel (Honneth, 2018).

2.1 Zhvillimi i profilit të kompetencave (10/2018 – 10/2019)

Zhvillimi i kornizës së profilit të kompetencave u impementuaninformua mesipar rekomandimevet dhe kompetencave thelbësore në ELFC të publikuara nga Qendra Kombëtare e Parandalimit të Hershëm në Gjermani (NZFH, 2014). Përmbajtja e profilit të kompetencave bazohet në një përmbledhje të literaturës ndërkombëtare, si dhe në hulumtime empirike (intervista të thella të kryera në Austri, Finlandë, Gjermani, Kosovë dhe Zvicër) me profesionistë të ELFC dhe prindër migrantë të fëmijëve të vegjël. Përmes pyetjeve të hapura pergjate intervistes, prindërit u kërkuan të merrnin parasysh përvojat e tyre në vendin pritës, dhe mbështetja që (do të kishte) i ndihmoi ata të përparojnë në fazën e mbërritjes së zgjatur. Informacioni që këto familje siguruan ndihmuan për t'u përqëndruar në tranzicione të veçanta, për shembull, faza kur shqetësimi kryesor i prindërve është plotësimi i nevojave praktike dhe materiale. Intervistat me profesionistë dhe punëtorë vullnetarë reflektuan në përvojat e tyre për të siguruar kujdes dhe mbështetje për familjet migrante, në veçanti sfidat dhe faktorët lehtësues që ata hasën në këtë proces.

Në intervistat me prindërit migrantë, fokusi ishte në përvojat e tyre në procesin e mbërritjes në vendin pritës dhe në mbështetjen që i ndihmoi ata për të lehtësuar ose mundësuar 'mbërritjen', ose që ata do të kishin dëshiruar.

Në analizën e të dhënave, ekipi i projektit TOBP përpunoi katër faza të rëndësishme të tranzicionit, të cilave u ishin caktuar kompetenca të veçanta ndërkulturore.

3. Struktura e profilit të kompetencës

Profili i kompetencave përbëhet nga tre kategori kornizash (shih tabelat më poshtë). E para kategori ka të bëjë me fazat e veçanta të tranzicionit që kalojnë familjet migrante pasi të kenë mbërritur në vendin pritës. Këto faza të tranzicionit shoqërohen me sfida specifike që duhet të menaxhohet. Kategoria e dytë i referohet kompetencave të veprimit transkulturore - domethënë, dalluese aftësi të cilën mentorët e tranzicionit kërkojnë të bashkëpunojnë me familjet në një fazë të veçantë tranzicioni. Së treti, ka kritere vlerësimi që përfaqësojnë tre fushat e kompetencave të veprimit - njohuri, aftësi dhe qëndrim - të cilat së bashku përbëjnë 'aftësinë' e kompetencës thelbësore. Figura 1 - e cila bazohet në një përmbledhje të kornizave kombëtare dhe ndërkombëtare të kualifikimeve (Jentsch et al., 2019) - tregon se "aftësia" mund të përcaktohet si kryqëzimi midis njohurive, aftësive dhe qëndrimeve. Domeni "Njohuri" i referohet njohurive teorike dhe faktike në lidhje me një fushë shqetësimi, d.m.th ditur se çfarë duhet të bëhet. "Shkathtësitë" e fushës kanë të bëjnë me përdorimin e njohurive, d.m.th. të ditur se si të kryejnë një aktivitet të kërkuar. Më në fund, qëndrimi i fushës i referohet vlerave, besimeve dhe emocioneve që mbështesin zakonet dhe disponimet personale, d.m.th. duke ditur pse duhet të ndërmerren aktivitete të veçanta. Modeli është dinamik, pasi 'aftësia' kërkon një proces fleksibël dhe të hapur për të konsideruar, rishqyrtuar dhe eksploruar fushën e veprimit në mënyrë refleksive, për rastet e ndryshme (Baartman / de Bruijn, 2011). Si "aftësi" e tillë pasqyron jo vetëm njohuri, aftësi dhe qëndrime të caktuara, por edhe aftësinë e demonstruar për të zbatuar në mënyrë refleksive të tre fushat, në mënyrë që kjo aftësi të barazohet me kompetencën e veprimit.

Figura 1: Fushat e kompetencave (vepra e autorit)⁴

⁴ Gëndrim „e di pse“ / Attitude „know why“, aftësitë „di si“ / Skills „know how“, njohuri „e di çfarë“ / Knowledge „know what“, Aftësi Kompetenca e veprimit / Ability Action competence.

4. Profili i kompetences ndekulturore

Profili i kompetencave përshkruan katër faza të ndryshme të tranzicionit (të paraqitura në te katër tabela më poshtë), secila e shoqëruar me kompetenca të veçanta veprimi dhe kritere përkatëse vlerësimi. Për më tepër, ekziston një grup i kompetencave të veprimit (dhe kriteret përkatëse të vlerësimit) që kapërcejnë të gjitha fazat e tranzicionit (të përfaqësuara në tabelën e pestë më poshtë), d.m.th., kompetencat që mentorët e tranzicionit duhet të jenë në gjendje të përdorin gjatë gjithë punës së tyre. Vlen të përmendet se megjithëse katër fazat e tranzicionit duket se janë përcaktuar qartë dhe të ndara nga njëra-tjetra, mund të ketë mbivendosje të konsiderueshme. Në të njëjtën kohë, secila fazë përfshin një numër karakteristikash dalluese, të cilat lejojnë demarkacionin.

4.1 Profili i kompetences ndekulturore, Menaxhimi administrativ

Faza e tranzicionit	Kompetencat e veprimit ndërkulturor	Kriteret e vlerësimit
Mbërritja në vendin pritës: plotësimi i nevojave materiale dhe praktike	Mentorët e Tranzicionit janë të pajisur me aftësinë për të monitoruar dhe adresuar në mënyrë bashkëpunuese nevojat dhe kërkesat materiale dhe praktike të familjes.	Mentori i Tranzicionit <ul style="list-style-type: none">- njih hapa themelorë administrativë dhe burokratikë që duhen ndërmarrë në lidhje me dyfishtë fazat e tranzicionit të mbërritjes në vendin pritës dhe të bërit prindër- ka aftësi për tu bashkuar me prindërit për të vlerësuar nevojat dhe burimet e familjeve, si dhe nivelin e aftësisë së tyre për të vepruar në mënyrë vetanake- aftësi për të mbajtur një përmbledhje të detyrave që duhet të kryejnë familjet; për të strukturuar dhe priorizuar ato detyra në bashkëpunim me familjet- është në gjendje të monitorojë progresin në partneritet me familjet- ka aftësi për të ofruar ose organizuar drejtpërdrejt mbështetje më të drejtpërdrejtë në bashkëpunim me familjet dhe profesionistët përkatës siç kërkohet- ka një qëndrim themelor ndaj familjeve migrante i cili dëshiron të pranojë dhe (drejtpërdrejt ose indirekt) të adresojë tërësinë e shqetësimeve dhe vështirësive të prindërve (gjithashtu edhe më gjerë shqetësimet konvencionale të ELFC)

Në fazën e tranzicionit të ardhjes së familjeve në vendin e ri, plotësimi i nevojave materiale dhe praktike bëhet përparësi. Kjo kërkon *Menaxhim administrativ* nga prindërit dhe mentorët e tranzicionit. Në kontekstin e veçantë të ELFC, kjo mund të përfshijë adresimin së bashku çështjeve specifike siç janë regjistrimi i nënave për të qenë në një maternitet dhe aplikimi për një certifikatë lindjeje për të porsalindurin. Lidhur me kriteret e vlerësimit të listuara, vlen të theksohet se këtu dhe në seksionet e kritereve të mëvonshme dhe të vlerësimit, dallimi midis kritereve të qëndrimit, aftësive dhe njohurive të lidhura me to mund të paqartë. Kjo pasqyron mbivendosjet e fushave të kompetencave të paraqitura në Figurën 1 më lart.

4.2 Profili i kompetences ndekulturore, Menaxhimi i nderfaqes

Faza e tranzicionit	Kompetencat e veprimit ndërkulturor	Kriteret e vlerësimit
Arritja në shërbime të kujdesit shoqëror dhe shëndetësor	Mentorët e Tranzicionit janë të pajisur me aftësinë për të mbështetur familjet në qasjen e kujdesit shoqëror dhe shëndetësor në bashkëpunim me familjet dhe me profesionistë.	Mentori i Tranzicionit <ul style="list-style-type: none">- E di se si të promovojë mirëkuptimin e prindërve për kujdesin shoqëror dhe shëndetësor në vendin pritës- Ka aftësi për të lehtësuar në mënyrë bashkëpunuese aksesin e familjeve në shërbimet e kujdesit shoqëror dhe shëndetësor dhe për të promovuar orientimin e prindërve dhe navigimin autonom të këtyre dispozitave- ka aftësi për të bashkëpunuar me profesionistë për të adresuar efektet e traumës dhe perceptimeve të stigmës- ka një përmbledhje të të gjithë aktorëve (potencialë) që janë tashmë / duhet të përfshihen në këtë çështje. Kjo përfshin:<ul style="list-style-type: none">○ Njohuri për shërbimet dhe profesionistët përkatës○ Shkathtësi për të koordinuar përkrahjen në mënyrë të bashkuar, d.m.th. për të përcaktuar se cilat aktorë janë përfshirë tashmë në çështje; që ende duhet të përfshihet○ Identifikimi dhe përfshirja e individëve që mund të marrin përsipër detyra të veçanta (p.sh. sepse kompetencat e veta (gjuhësore, ELFC) ose burimet kohore janë të pamjaftueshme)○ Ndërgjegjësimi për hapat që duhen ndërmarrë në mënyrë që të gjithë aktorët e përfshirë të mund të bashkëpunojnë në mënyrë efektive (p.sh. të akomodojnë ndjeshmërinë e prindërve○ përgatitjen e aktorëve për t'u përfshirë, siç janë përkthyesit, për detyrën e tyre)

Në fazën e tranzicionit të mbërritjes së familjeve në dispozitat e kujdesit shoqëror dhe shëndetësor, mentorët e tranzicionit dhe prindërit janë veçanërisht të shqetësuar me *Menaxhimi i nderfaqes*: mentorët e tranzicionit, familjet dhe profesionistët bashkëpunojnë me synimin për të bërë shërbime shëndetësore dhe sociale në dispozicion të familjes. Në kontekstin ELFC, kjo do të thotë që partnerët e përfshirë bashkë-identifikojnë shërbimet përkatëse të ELFC, të tilla si mbështetje shtesë për familjet përmes grupeve të bebeve dhe prindërve.

4.3 Profili i kompetences ndekulturore, Menaxhmenti I mardhenieve

Faza e tranzicionit	Kompetencat e veprimit ndërkulturor	Kriteret e vlerësimit
Mbërritja si familje në shoqëri: Të bëhesh dhe të jesh prind	Mentorët e tranzicionit janë të pajisur me aftësinë për të bashkë-krijuar stabilitetin dhe orientimin gjatë shtatëzënësisë dhe gjatë fazës së hershme familjare në një kontekst të paqëndrueshëm dhe të panjohur.	Mentori I Tranzicionit <ul style="list-style-type: none">- ka njohuri për rëndësinë e familjes dhe rolet e anëtarëve të ndryshëm të familjes në kontekste të ndryshme kulturore dhe migruese- ka aftësi për të suportuar marrëdhëniet prindër-fëmijë dhe siguron mbështetje (familjare, profesionale - të bazuar në rrjetin e komunitetit) siç kërkohet- miraton një qëndrim i cili ndihmon të përmbahen nga vlerësimi kritik i dëshirave të prindërve, dhe i cili promovon adresimin e prindërve në mënyrë empatike- ka aftësi për të ndërmjetësuar kur normat shoqërore dhe kulturore të prindërve janë të papajtueshëm me ato të shoqërisë mazhoritare- është i vetëdijshëm për tensionin midis diversitetit kulturor dhe të drejtave universale të njeriut- ka një qëndrim njohjeje ndaj autoktonëve prindërimi afrohet dhe është në gjendje të eksplorojë dhe kuptojnë motivimin e familjeve për të tyre praktika prindërore

Faza e tranzicionit të arritjes si familje në shoqëri kërkon *Menaxhimin e marrëdhënieve* nga familjet dhe mentorët e tranzicionit. Bërja dhe të qenit prind në një shoqëri, e cila mund të ketë norma të ndryshme të 'prindërisë së mirë' dhe qëndrime të ndryshme ndaj 'përkujdesjes së duhur për foshnjat' kur krahasohet me familjet, me kulturën e tyre kulturore, mund të bëjnë një tendosje të konsiderueshme për familjet. Situata përkeqësohet për familjet që jetojnë në një kontekst të paqëndrueshëm, për shembull, vetëm me akomodim të përkohshëm / të papërshtatshëm ose perspektivë të pasigurt për të qenë në gjendje të qëndrojnë në vend. Në këto rrethana të vështira, mentorët e tranzicionit janë të pajisur për të bashkë-krijuar një masë të stabilitetit dhe orientimit. Në lidhje me ELFC, një fokus i prindërve dhe mentorëve të tranzicionit në këtë fazë të tranzicionit mund të jetë në rëndësinë e veçantë të lidhjes prindër-fëmijë.

4.4 Profili I kompetences transkulturore, Menaxhimi I pjesmarrjes menaxheriale

Faza e tranzicionit	Kompetencat e veprimit ndërkulturor	Kriteret e vlerësimit
Arritja në nënshtetësi aktive	Mentorët e Tranzicionit janë të pajisur me aftësinë për të bashkë-zhvilluar pjesëmarrje dhe angazhim aktiv me kolektivitetin.	Mentori i Tranzicionit <ul style="list-style-type: none">- di si të promovojë dhe mbështesë pjesëmarrjen bashk-krijuese në nisma sociale, kulturore, politike, sportive ose vullnetare në një qasje bashkë-krijuese- ka aftësi për të njohur mësimin paraprak (kualifikimet, kompetencat dhe njohuritë) dhe për t'i udhëhequr prindërit drejt shërbimeve të përshtatshme për të promovuar punësueshmërinë- mund të përdorin metoda për të bashkë-krijuar kompromise dhe / ose consensus- është në gjendje të mbështesë familjet migrante në ndërtimin e rrjeteve sociale me shoqërinë pakicë dhe shumicë- mund ti inkurajoj prindërit që të mesojnë gjuhën e huaj- është në gjendje t'i referohet shkrim-leximit qytetar përmes zhvillimit të hetimit kritik, njohurive politike dhe angazhimit, shkrim-leximit të mediave, respektimit të diversitetit, vendimmarrjes bashkëpunuese dhe ndërtimin e konsensusit, si dhe përgjegjësinë personale, reflektuese dhe sociale- di të krijojë dhe të përdorë hapësirat publike (p.sh. hapësirat në dispozicion në qytet) si pika takimi dhe ndërveprimi për migrantët për të mbështetur familjet migruese në ndërtimin e rrjeteve sociale me pakicën dhe shoqërinë shumicë.

Faza e tranzicionit kur familjet migruese mund të bëhen qytetarë aktivë kërkon që prindërit dhe mentorët e tranzicionit të *Menaxhojnë pjesëmarrjen*. Në kontekstin e ELFC, familjet dhe mentorët e tranzicionit bashkë-zhvillimi i një rrjeti social me bazë komunitare mund të ketë një rëndësi të madhe këtu: pjesëmarrja qytetare ka të ngjarë të presupozojë ca kohë larg nga faza më e fortë e prindërimit. Në mungesë të një rrjeti familjar, anëtarët e një rrjeti social mund të tejkalojnë boshllëkun e mbështetjes për prindërit. Për më tepër, pjesëmarrja posaçërisht në ELFC përfshin përfshirjen aktive të prindërve migrantë në zhvillimin, drejtimin e përditshëm dhe menaxhimin e shërbimeve ELFC. Me fjalë të tjera, prindërit nuk janë vetëm marrës të shërbimeve, por gjithashtu mund të marrin role që formojnë këto shërbime.

4.5 Profili I kompetences transkulturore, Menaxhimi kufitar⁵

Faza e tranzicionit	Kompetencat e veprimit ndërkulturor	Kriteret e vlerësimit
Te gjitha fazat e tranzicionit	Mentorët e tranzicionit janë të pajisur me aftësinë për të komunikuar kur nuk ka gjuhë të përbashkët	Mentori I Tranzicionit <ul style="list-style-type: none"> - vlerëson rëndësinë që migrantët të jenë në gjendje të komunikojnë në gjuhën e tyre amtare. - ka aftësi për të dëgjuar empatikisht - ka njohuri për stilet e ndryshme të komunikimit dhe ndryshimet kulturore në komunikim - ka aftësi për të kuptuar dallimet në komunikimin jo-verbal dhe për të reflektuar në gjuhën e trupit të tyre - ka aftësi për të ndërmjetësuar një bisedë me një përkthyes (një provë)
	Mentorët e tranzicionit janë të pajisur me aftësinë për të përqafuar dallimet kulturore	Mentori i Tranzicionit <ul style="list-style-type: none"> - njeh elementet kryesore të kompetencës transkulturore dhe aspektet kryesore të teorisë së transkulturizmit - vlerëson ndryshimet kulturore në vlera dhe norma në lidhje me, për shembull, autoritetin, rolet gjinore, konceptin e kohës - është i vetëdijshëm për prejardhjen e tij kulturore dhe pozicionin e tij / saj në shoqëri dhe se si këto formojnë vlerat, besimet dhe stereotipat e tij / saj.
	Mentorët e Tranzicionit konsiderojnë në të gjitha veprimet e tyre pabarazinë e fuqisë	Mentori i Tranzicionit <ul style="list-style-type: none"> - miraton qëndrime dhe zakone të punës gjithmonë me familjet migrante në njohje të ndërsjellë në një bazë të barabartë dhe në partneritet - ka aftësi për të analizuar në mënyrë kritike pabarazitë dhe diskriminimin p.shbazuar në gjininë, racën, politikën, statusin socio-ekonomik, kulturën, fenë, moshën dhe orientimin seksual. - pranon familjet si ekspertë të jetës së tyre; bashkë-kujdeset për familjet duke u mbështetur në pikat e forta të prindërve të tyre në vend që të përqëndrohet në dobësit është I afte te kujdeset per kufijte personal te vetvetes dhe te tjereve - është në gjendje të kujdeset për kufijte personale të vetvetes dhe të tjereve

Në të gjitha fazat e tranzicionit të përshkruara më lart, prindërit dhe mentorët e tranzicionit ballafaqohen me *Menaxhimi kufitar vis-à-vis* përballë përdorimit të gjuhëve të ndryshme nga partnerët, norma të ndryshme kulturore dhe status të pabarabartë. Lidhur me rëndësinë e këtyre çështjeve posaçërisht për ELFC, sfida këtu është që prindërit dhe mentorët e tranzicionit të përparojnë së bashku kur dallimet në normat kulturore shfaqen në zonën e ndjeshme të kujdesit për foshnjat dhe në kontekstin e një çekuilibri të fuqisë.

⁵ Bazuar në Keupp (2007), i cili flet për caktimin e kufijve dhe menaxhimin e kufijve; si një mënyrë për t'u marrë me "meta-sfidën në shoqëritë fluide".

5. Përmbledhje

Mentori i Tranzicionit është një profil i ri i krijuar për profesionistët transkulturore që drejtojnë njerëzit nga një fazë tranzicioni në tjetrin. Ai është i përkushtuar sidomos për të mbështetur familjet migruese në tranzicione të dyfishme, por mund të transferohet në kushte të ndryshme, duke fuqizuar grupe të ndryshme të synuara (individë, grupe) të cilët përballen dhe përballen me situata të reja. Prandaj, sigurimi i proceseve të suksesshme të "tranzicionit" është qëllimi kryesor (Klein 2018a).

Profili i kompetencave ka katër fusha të veçanta të kompetencave plus një fushë të kompetencave që tejkalon të gjitha fushat. Mentorët e tranzicionit janë të pajisur me aftësinë për të njohur materialin dhe nevojat dhe kërkesat praktike të familjes dhe plotësimi i tyre në mënyrë bashkëpunuese.

Mentorët e tranzicionit

- janë të pajisur me aftësinë për të mbështetur familjet për të hyrë në kujdesin social dhe shëndetësor në bashkëpunim me familjet dhe profesionistët.
- janë të pajisur me aftësinë për të bashkë-krijuar stabilitetin dhe orientimin gjatë shtatëzanisë dhe gjatë fazës së hershme familjare në një kontekst të paqëndrueshëm dhe të panjohur.
- janë të pajisur me aftësinë për të bashkë-zhvilluar pjesëmarrje dhe angazhim aktiv me kolektivitetin.
- janë të pajisur me aftësinë për të komunikuar kur nuk ka gjuhë të përbashkët.
- janë të pajisur me aftësinë për të përqaftuar dallimet kulturore.
- konsiderojnë në të gjitha veprimet e tyre pabarazinë e fuqisë.

Referencat

Baartman, Liesbeth K.J. / De Bruijn, Elly (2011): Integrating knowledge, skills and attitudes: Conceptualising learning processes towards vocational competence. *Educational Research Review*. p. 125-134

Harris, Barbara (2006): What can we learn from traditional Aboriginal education? Transforming social work education delivered in First Nations communities. *Canadian Journal of Native Education*, 29 (1). Alberta, p. 117-134

Erpenbeck, John / von Rosenstiel, Lutz (Eds.) (2003): *Handbuch Kompetenzmessung. Erkennen, verstehen und bewerten von Kompetenzen in der betrieblichen, pädagogischen und psychologischen Praxis*, Stuttgart 2003

European Commission European Policy Cooperation (ET 2020 Framework) (undated), https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_de (11. 11. 2019)

Heslehurst, Nicola / Brown, Heather / Pemu, Augustina / Coleman, Hayley / Rankin, Judith (2018): Perinatal health outcomes and care among asylum seekers and refugees: a systematic review of systematic reviews. In: BMC medicine 16 (89). DOI: 10.1186/s12916-018-1064-0

Honneth, Axel (2018): Anerkennung. Eine europäische Ideengeschichte. [Recognition. A European history of ideas]. Berlin

Jentsch, Birgit / Paulus, Mareike / Klein, Regina / Sandner, Eva (2019): Literature review: international standards of (trans)cultural practice. Transcultural Open Badges Platform (TOBP) project, unpublished.

Keupp, Heiner (2007): Wege aus einer erschöpften Gesellschaft, eine Empowermentperspektive. Vortrag
http://www.forschungsnetzwerk.at/downloadpub/keuppvortrag_depression_arbeit_gesellschaft.pdf
(03.11.2020)

Klein, Regina (2018a): Project Application: Transcultural Open Badge Platform for Migrant Families in Early Life Family Care. Erasmus+ Programme, European Commission.
<https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplu-project-details/#project/2018-1-AT01-KA203-039332>, (03.12.2019)

Klein, Regina (2018b): Kulturtheorien. In: Hans-Uwe Otto / Hans Thiersch / Rainer Treptow / Holger Ziegler (Hrsg.) Handbuch Soziale Arbeit. Grundlagen der Sozialarbeit und Sozialpädagogik. München, S. 893.

Klein, Regina (2020, forthcoming): Prekäre Zwischenwelten – Transkulturelle Streiflichter auf Transiträume und Grenzgänge. [Precarious worlds in-between – viewing transcultural spaces and border-crossings in fleeting light]. In: Günther, Marga / Kerschgens, Anke (Eds.) Geflüchtete Familien und Frühe Hilfen [Refugee Families and Early Childhood Intervention], Köln.

Lindstrom, Gabrielle / Choate, Peter / Bastien, Leonard / Weasel Traveller, Audrey / Breaker, Stewart / Breaker, Kathy / Good Striker, Wilton / Good Striker, Evelyn (2016): Nistawatsimin: Exploring First Nations parenting: A literature review and expert consultation with Blackfoot Elders. Calgary, AB: Mount Royal University.

Malebranche, Mary Nerenberg, Kara / Metcalfeb, Amy / Fabreaua, Gabriel E. (2017): Addressing vulnerability of pregnant refugee woman. Bulletin of the World Health Organization 2017; 95:611-611A, doi: <http://dx.doi.org/10.2471/BLT.17.193664>

Nationales Zentrum Frühe Hilfen (Eds.) (2014): Empfehlungen zu Basiskompetenzen in den Frühen Hilfen. Beitrag des NZFH-Beirats [Recommendations on basic competences in early childhood prevention. Contribution of the NZFH [National Centre for Early Prevention] Advisory Board], Köln

Trovato, Alessia / Reid, Anthony / Kudakwashe, C. Takarinda / Montaldo, Chiara / Decroo, Tom / Owiti, Philip / Bongiorno, Francesco / Di Carlo, Stefano (2016) Dangerous crossing: demographic and clinical features of rescued sea migrants seen in 2014 at an outpatient clinic at Augusta Harbor, Italy. In: Conflict and Health 10 (14), <https://doi.org/10.1186/s13031-016-0080-y>

United Nations (UN) (2016): Sustainable Development Goals (Goal 3: Health + Wellbeing; Goal 4.2. Early Childhood Education; Goal 5 Gender Equality Goal 16 Peaceful and inclusive Society).
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/> (11. 11. 2019)

United Nations (UN) General Assembly (2016): New York Declaration for refugees and migrants. New York.
https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_71_1.pdf (11.11.2019)

Urban, Mathias / Vandenbroeck, Michel / Lazzari, Arianna / Van Laere, Katrien / Peeters, Jan (2012): Competence Requirements in Early Childhood Education and Care. Final report. A Study for the European Commission Directorate-General for Education and Culture. University of London and University of Ghent. http://ec.europa.eu/education/more-information/doc/2011/core_en.pdf (03.12.2019)

Wanner, Richard A. (2001). Diagnosing and preventing “brain waste” in Canada’s immigrant population: A synthesis of comments on Reitz. *Journal of International Migration and Integration*, 2(3), 417–428.

Financuar nga:

Nationales Zentrum
Frühe Hilfen

movetia

*Projekti I TOBP eshte sponzuruar nga Erasmus+ program I edukimit te lart ne vitet
2018-2021 me **Marreveshjen nr. 2018-1-AT01-KA203-039332***